

Novum Kompetens & Datautveckling AB
Lagergatan 14
856 33 Sundsvall

2005-06-21

1 (2)

Dnr 54-2004:2476

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet i Östersund

Bakgrund

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen vid fristående gymnasieskolor. Inspektionen avser att kontrollera att de krav som ställs för rätt till bidrag alltså uppfylls av skolan.

Skolverket har genomfört en inspektion av utbildningen vid John Bauergymnasiet i Östersund.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Inspektionen visar på vissa områden som behöver utvecklas, förbättringsområden, samt på vissa brister i verksamheten i förhållande till författningarna, kritikområden.

Förbättringsområden

I rapporten finns närmare redovisat vad som behöver förbättras inom respektive område. Skolverket bedömer att följande områden i den granskade verksamheten är i behov av förbättringsinsatser nämligen:

Allmänna förutsättningar

- Huvudmannens försäkringsansvar bör tydliggöras avseende situationer när eleverna använder lånedatorn för att utföra nödvändigt skolarbete i hemmet.

Kunskaper och färdigheter

- Andelen elever som inte nått målen i olika kurser är hög. Skolans strävan efter att finna former för stöd till dessa elever bör intensifieras.

Allmänna mål och värdegrund

- Huvudmannen bör i sitt informationsmaterial om skolan klargöra eventuella begränsningar av tiden för elevernas läxarbete,
- arbetet med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd behöver utvecklas.

Skolans kvalitetsredovisning

- Skolans kvalitetsredovisning bör innehålla en tydligare redovisning av i vilken mån de nationella målen för gymnasieskolan uppnås samt att de åtgärder som beskrivs för att förbättra måluppfyllelsen får en tydligare Östersundsprofil.

Kritikområden

Följande område uppfyller inte författningarnas krav och skall därför snarast åtgärdas.

- Utfärdandet av "lokal behörighet" för ej behöriga lärare kan endast avse lärarens tjänstgöring vid den fristående skolan som utfärdandet avser i den lägeskommun som utfärdandet avser.

Uppföljning

Senast den 22 augusti 2005 skall huvudmannen, John Bauergymnasiet i Östersund, redovisa till Skolverket enheten för utbildningsinspektion i Umeå vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdet. Skolverket avser även att följa upp effekterna av inspektionen inom cirka två år. Inför denna uppföljning kommer Skolverket att begära en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten inom förbättringsområdena

På Skolverkets vägnar

Clas-Uno Frykholm
Enhetschef

Sten Svanholm
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsrådet Claes-Göran Aggebo deltagit.

Kopia till:

Enligt fastställd sändlista.

Inspektion av utbildningen vid den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet i Östersund

1 Inledning

Utbildningen vid fristående gymnasieskolor står enligt 9 kap. 13 § skollagen under tillsyn av Statens skolverk. Skolverket skall också enligt sin instruktion granska kvaliteten i skolväsendet. Med anledning av detta har Skolverket genomfört en inspektion av John Bauergymnasiet i Östersund.

Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet läsåret 2003/04. Inspektionen har bestått av dokumentstudier samt ett besök vid skolan den 26-27 januari 2005 utfört av undervisningsråden Inger Lindfors och Sten Svanholm. Vid besöket fördes samtal med företrädare för skolans styrelse, rektorn, lärare, skolsköterskan, studie- och yrkesvägledare elever och föräldrar. Dessutom granskades lokaler, utrustning och läromedel och ett antal lektioner följdes.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Östersunds kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet.

Inspektionen har inriktats på att kontrollera om skolans utbildning uppfyller kraven för rätt till bidrag enligt 9 kap. 8 § skollagen. Inspektionens uppgift är att klargöra om och hur väl en verksamhet fungerar i förhållande till bestämmelserna i skollagen och andra författningar. Den rättsliga regleringen framgår av bilaga 1.

Alla faktauppgifter i rapporten är, förutom då annat anges, hämtade ur den dokumentation som skolan har lämnat till Skolverket eller den information som lämnats av ledningen för skolan. Huvudmannen för John Bauergymnasiet har givits möjlighet att lämna synpunkter på rapportens faktadel.

2 Allmänna förutsättningar för verksamheten

2.1 Skola

John Bauergymnasiet i Östersund är en fristående gymnasieskola som förklarades berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner från och med bidragsåret 2003. Beslutet avser specialutformat Elprogram inriktning IT-nätverksteknik, specialutformat Medieprogram-inriktning IT-media, och Handelsprogrammet-inriktning Entreprenörskap. Skolan startade sin verksamhet läsåret 2003/04 och är nu inne på sitt andra verksamhetsår. Eleverna kommer till största delen från Östersunds kommun med kranskommuner.

2.2 Huvudmannens rättskapacitet

Huvudman för skolan är Novum Kompetens- och Datautveckling AB (fortsättningsvis kallat Novum) med organisationsnummer 556532-0586. Företaget är helägt dotterföretag till Novum Sweden AB, organisationsnummer 556567-2952, med säte i Sundsvall. Novum är franchisetagare till Ultra Education AB. Ultra Education styrelseordförande och tillika koncernens VD, Rune Tedfors, är styrelseledamot i Novum.

Novum driver John Bauergymnasierna enligt det koncept som har tagits fram av Ultra Education AB. Novum driver gymnasier på följande orter i Norrland: Gävle, Sundsvall, Örnsköldsvik, Östersund, Umeå och Skellefteå samt grundskoleverksamhet i Östersund och Sundsvall.

Inför läsåret 2005/06 har Novum förklarats berättigad till bidrag för Hantverksprogrammet – inriktning Florist vid John Bauergymnasiet i Sundsvall samt fått godkännande och rätt till bidrag för en fristående grundskola i Umeå.

2.3 Stabilitet

Ekonomi

Huvudmannen har lämnat en årsredovisning för räkenskapsåret 2003. Av denna framgår att huvudmannen har en stabil ekonomi. Såväl likviditet som soliditet är god.

Resultatet efter ”finansiella” poster för Novum uppgick för räkenskapsåret 2003 till 11075 kkr. Vinstmarginalen var 21 procent.

Elevantal

Elevtillströmningen är svagare än förväntat. Skolan har inte nått upp till det förväntade elevantalet på 180 elever läsåret 2004/05. Framförallt är elevtillströmningen till Entreprenörsprogrammet mycket låg. Intresseanmälningarna inför läsåret 2005/06 visar på en ökad elevtillströmning till samtliga utbildningar.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 152 elever, 127 pojkar och 25 flickor fördelade enligt följande: IT-programmet 75 pojkar och 1 flicka, Mediaprogrammet 47 pojkar och 21 flickor och Entreprenörsprogrammet 5 pojkar och 3 flickor.

2.4 Principer för intagning

Behöriga elever rangordnas efter meritpoäng från slutbetyget i årskurs 9. Intagning sker till beviljat antal utbildningsplatser på respektive program varefter reservlista med rangordning gäller vid eventuella återbud.

Elev kan tas in på fri kvot, dock bara behörig elev, efter överenskommelse med berörd kommun. Skolan har vid några tillfällen tillämpat frikvotsintagning.

2.5 Skolhälsovård

Skolsköterska finns tillgänglig på skolan 12 timmar per vecka fördelade på en och en halv dag. Skolläkare finns i Sundsvall som kan bistå med recept och rådgivning. Hälsoundersökning erbjuds alla elever.

2.6 Avgiftsfri utbildning

För att kunna genomföra utbildningen vid John Bauergymnasiet lånar eleverna en bärbar dator av huvudmannen. I samband med lånet upprättas ett avtal mellan huvudmannen och eleven/vårdnadshavaren. Avtalet undertecknas av elev och målsman eller av elev om denne är myndig.

Av avtalet och de förtydliganden i försäkringsfrågan som inkommit till Skolverket framgår att skolans datorförsäkring gäller fullt ut då eleven anmodas använda datorn, såväl inom som utanför skolan och ordinarie skoltid. Skolans medgivande krävs för att huvudmannens försäkring skall gälla om eleven skall nyttja datorn i hemmet för skolarbete. Efter samråd och överenskommelse mellan elev och respektive mentor dokumenteras att försäkringsansvaret övertas av Novum Kompetens- & Datautveckling AB. Saknas överenskommelse mellan skola och elev ligger försäkringsansvaret hos elev/målsman. Huvudmannens försäkring gäller även i de fall, då mot förmodan skolan inte har möjlighet att förvara datorn i skolan.

Tar eleven hem datorn för att använda den under sin fritid till annat än skolarbete måste eleven/målsman ha ett eget försäkringsskydd som täcker mot stöld. För handhavandefel har skolan en egen försäkring som även täcker mot detta.

Enligt huvudmannen kommer alla elever att erbjudas möjlighet att förvara sina lånedatorer i skolan.

Huvudmannen tillhandahåller skolmåltider utan kostnad för eleverna.

2.7 Bedömning

Skolverket bedömer att såväl elevtillströmning som huvudmannens ekonomiska situation uppfyller de krav på stabilitet som ställs på en fristående huvudman. Intresset för entreprenörprogrammet har varit lägre än förväntat och vid inspektions-tillfället fanns 4 entreprenörelever i vardera årskurs 1 och årskurs 2. Skolverket vill i detta sammanhang tydliggöra att de elever som påbörjat en utbildning vid en fristående gymnasieskola också måste ges möjlighet att slutföra utbildningen vid skolan.

Skolans medgivande krävs för att huvudmannens försäkring skall gälla om eleven skall nyttja datorn i hemmet för skolarbete. Skolans rutiner i dessa avseenden måste vara sådana att elever som behöver ta med datorn hem för att fullgöra sitt skolarbete enkelt kan få skolans medgivande för detta. Skolverket förutsätter härvid att sådana rutiner tillskapas. Huvudmannen skall ge alla elever möjlighet att förvara sin lånedator i skolan och måste därmed hitta en smidig hantering för emottagande och utlämnande av datorer.

Skolverket bedömer att John Bauergymnasiet i Östersund uppfyller de allmänna förutsättningar som krävs för fortsatt bidragsberättigande.

3 Kunskaper och färdigheter

3.1 Skolans organisation och ledning

Den person som vid inspektionstillfället var rektor för gymnasiet saknade relevant utbildning och pedagogisk erfarenhet. Rektorn hade i sitt tidigare yrkesliv arbetat på Sandvik AB som arbetsledare, varit chef för Prefera sedermera Securitas i Östersund samt varit ordförande för kommunal i Östersund.

Under inspektionens gång har huvudmannen inkommit med kompletterande uppgifter avseende skolans ledning. En ny rektor med pedagogisk utbildning och tidigare erfarenhet av arbete som rektor har rekryterats och anställts som rektor på halvtid vid skolan med ansvar för den pedagogisk ledningen av arbetet. Den tidigare rektorn kommer att ansvara för marknadsföring av skolan, lokalfrågor, utrustningsanskaffning samt ha ett övergripande ansvar för alla huvudmannens aktiviteter i Östersund.

Rektorn organiserar den praktiska verksamheten samt rekryterar personal och har visst budgetansvar för de delar som ligger utanför koncept och fasta kostnader. Rektorn förfogar över en budget som baseras på ett belopp om 1 000 kr per elev. Budgeten uppgår till lägst till 200 000 kr per läsår oavsett elevantal. Huvudansvaret för ekonomin ligger dock hos Novum. Enligt personalen driver rektorn inga pedagogiska frågor.

Det finns ingen ledningsgrupp på skolan. Stormöten med all personal genomförs var 14 dag. Varje vecka genomförs elevvårdsmöten.

Novum har en verksamhetscontroller som samordnar lednings- och kvalitetsarbetet mellan företagets gymnasieskolor.

John Bauergymnasieskolorna har en gemensam styrelse, skolstyrelsen. Ultra Education AB:s verkställande direktör är ordförande. I skolstyrelsen ingår också gymnasiechefen, som representerar samtliga rektorer, två elevrepresentanter och fyra näringslivsrepresentanter. Styrelsen tar beslut i övergripande frågor som t.ex. ekonomi, poäng- och timplaner, program och nyetableringar. För nyetableringar finns en särskild projektledare.

Gymnasiechefen är den sammanhållande pedagogiska och organisatoriska länken inom Ultra Education AB och träffar skolornas rektorer regelbundet.

3.2 Lärarkompetens

På skolan tjänstgör 15 lärare varav tre har behörighet att undervisa i gymnasieskolan och fyra är grundskollärare. Samtliga kärnämneslärare har lärarutbildning. Endast en av karaktärsämneslärarna har lärarutbildning. Samtliga lärare är anställda av Novum.

Av de obehöriga lärarna har alla utom två universitets- eller högskoleutbildningar och/eller "spetskunskaper" i de ämnen som de undervisar i. Lärare som inte har pedagogik i sin utbildning erbjuds en 20 poängskurs i pedagogik i samarbete med Mitthögskolan. Enligt gymnasiechefen kommer den som genomgått denna utbildning att få "lokal behörighet" och möjlighet till tillsvidareanställning vid alla John Bauergymnasier. Beslut om detta har fattats av John Bauergymnasiernas skolstyrelse.

Tre lärare vid skolan som saknar både formell och lokal behörighet var vid inspektionstillfället tillsvidareförordnade. Skolans Studie- och Yrkesvalslärare (SYV) saknar utbildning för tjänsten men är tillsvidareförordnad.

Enligt skolans kompetensutvecklingsplan skall all nyanställd personal rikta sin kompetensutveckling mot att öka sina kunskaper vad gäller John Bauerkonceptet. All lärarpersonal skall genomgå en kort pedagogisk fortbildning som avser skolans PBL-inriktade arbetssätt.

Alla lärare skall genomgå en kort utbildning i Fronter, skolans informationssystem för elever och lärare samt fortbildning i grundläggande IT. Lärare som är nyanställda för läsåret riktar sina kompetensutvecklingsaktiviteter på att öka sina kunskaper vad gäller John Bauerkonceptet.

Enligt kompetensutvecklingsplanen ges lärarna möjlighet till ämnesinriktad fördjupnings- respektive breddningsutbildning. Personalen känner inte till att skolan har en kompetensutvecklingsplan.

Av ovanstående kompetensutveckling har utbildningen i Fronter genomförts och vissa lärare har påbörjat sin pedagogikutbildning.

I den budget som lämnats in till Skolverket synliggörs inga medel för kompetensutveckling.

3.3 Lokaler och utrustning

Skolan hyr sina lokaler på Frösön. Lokalerna fungerar väl för undervisningsverksamhet och utrustningen är av god kvalitet.

Skolan iordningställer i samarbete med huvudmannens grundskola lokaler för laborationer i de naturvetenskapliga ämnena. Skolan har tillgång till en närbelägen idrottshall. Enligt idrottsläraren är utrustningen för ämnet idrott och hälsa inte tillfredsställande.

Läroböckerna förekommer huvudsakligen i klassuppsättningar och är nyanskaffade. De förvaras på bokvagnar som läraren tar med till och från lektionen. Systemet med läroböcker i klassuppsättning medför att eleverna inte alltid har tillgång till en egen bok i ämnet. Enligt eleverna finns inte alltid möjlighet att låna hem läroböcker. Eleverna anser att skolan behöver köpa in uppslagsverk, såväl elektroniska som tryckta.

Alla John Bauergymnasier har en IT-profil och enligt skolans huvudman är datorn ett naturligt hjälpmedel i samtliga ämnen. Undervisningen i de olika ämnena utgår

inte från läroböcker utan från många olika källor. Datorn utgör därför en förutsättning för skolans arbetssätt. Lärare och elever förväntas kommunicera via mail och intranet.

Personal, elever och föräldrar anser att datortekniken fungerar tillfredsställande. De driftsstörningar som förekommer åtgärdas relativt snabbt. Tillgången till extra lånedatorer för eleverna är dock enligt både lärare som elever begränsad.

3.4 Undervisningens innehåll och arbetsformer

Kursplanerna och programmens sammansättning överensstämmer med vad som inlämnades i samband med den ansökan om bidragsberättigande som Skolverket tagit ställning till. Undervisningen följer de nationella kursplanerna för såväl kärnämnen som karaktärsämnen. Utbildningarnas poängplaner omfattar 2 500 poäng. Den garanterade undervisningstiden för de fyra utbildningarna är 2 430 timmar. Kursen projektarbete läses av samtliga elever.

Samtliga utbildningar har arbetsplatsförlagd utbildning (APU).

Som språkval erbjuds tyska, franska och spanska.

Samtliga utbildningar erbjuder de kurser som skall erbjudas inom utrymmet för valbara kurser på motsvarande nationella program.

Eleverna har individuella studieplaner.

Skolan erbjuder modersmålsundervisning och svenska som andraspråk. Enligt rektor har ingen elev efterfrågat modersmålsundervisning. Ingen elev läser svenska som andraspråk.

Alla elever i årskurs 2 har fem veckors arbetsplatsförlagd utbildning (APU) i form av "arbetsmiljöpraktik" som är en första kontakt med en arbetsplats. I årskurs 3 får eleverna tio veckors APU. Skolan kommer att ge APU-information till handledarna på arbetsplatserna och lärarna kommer att besöka APU-platserna i mån av tid eller ta telefonkontakt med handledarna.

Skolan lägger ett stort ansvar på eleverna när det gäller att anskaffa egna APU-platser. APU-platsen skall godkännas av skolan. I de fall eleverna inte kan ordna en APU-plats försöker skolan ordna en sådan. Är det inte möjligt att ordna en lämplig APU-plats kan lösningen bli att APU genomförs på skolan. Enligt skolans SYV har de flesta eleverna själva ordnat eller erbjudits adekvata APU-platser.

Vid elevintervjun framkom att en elev i årskurs två skulle använda den förestående APU-perioden till inläsning av kurser han saknade. Eleven påbörjade sin utbildning vid gymnasiet efter novemberlovet 2004.

Skolans arbetssätt och arbetsformer är i mycket hög grad inriktat på att eleverna i samtliga ämnen skall arbeta med sina datorer. Även i kärnämnen används datorn som hjälpmedel. Skolans schema är, enligt John Bauerkonceptet, uppbyggt runt tretimmars lektionspass och en elev har aldrig mer än två ämnen per dag. Skolans årskursutvärdering visar att flertalet elever är nöjda med de långa arbetspassen. Det-

ta bekräftades i samtal med elever under inspektörernas besök. Även lärarna var huvudsakligen nöjda med arbetspassens längd. Viss kritik framfördes av elever mot de långa arbetspassen i matematik.

I det så kallade John Bauerkonceptet ingår att arbeta problemorienterat. Lärare och elever utarbetar arbetsformer gemensamt och undervisningen skall utvecklas från att vara lärarstyrd till att ”lärare och elever tillsammans utvecklar kunskap”. Lärarna har en handledande funktion under arbetspassen. Flertalet av de elever inspektörerna talade med var nöjda med undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. Inspektörerna såg konkreta exempel på elevers deltagande i planering av innehåll och arbetsformer.

Lärarna trivs med PBL-metodiken men framhåller att det behövs mycket struktur i början och att det tar lång tid för eleverna att lära sig att klara av arbetssättet.

3.5 Skolans resultat och betygssättning

Eleverna känner till mål och betygskriterier för de olika kurserna. Vid omprov informerar respektive lärare om vad eleven behöver förbättra för att bli godkänd. Likaså informerar läraren om vad man måste förbättra om man inte har nått målen för en kurs. Eleverna känner sig delaktiga i betygssättningen och anser att de får rättvisa betyg.

Skolverket har tagit del av utdrag ur skolans betygskatalog samt sammanställningar av kursbetyg och av resultat avseende ämnesproven i engelska och matematik.

Sammanställning av resultat på nationella prov 2003-2004

	MVG	VG	G	IG	Ej deltagit	Summa
Nationella prov i engelska A						
Reading and listening	9	29	35	7	7	87
Speaking		29	43	1	15	88
Writing		24	45	6	8	85
Nationella prov i matematik A	1	10	38	22	13	84

Ovanstående tabell visar att många elever inte har nått målen för godkänt i engelska och matematik.

Skolans sammanställning av kursbetyg för 2003/04 visar att följande antal elever ej nått målen och erhållit betyget IG:

Engelska A 12 elever,

Matematik A 27 elever,

Naturkunskap A 20 elever,

Företagsekonomi A 35 elever.

I Svenska A saknar 35 elever betyg. Enligt skolans rektor skulle dessa elever ha erhållit betyget IG om nuvarande regler för betygssättning tillämpats.

19 elever har avbrutit sina studier vid skolan under läsåret 2003/04. Enligt rektorn har lång resväg, felaktigt programval samt bristande motivation varit de främsta orsakerna.

3.6 Bedömning

Som rektor för en skola får enligt 2 kap. 4 § i förordningen om fristående skolor endast anställas ”den som genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt”. Skolans rektor saknade vid inspektionstillfället sådan utbildning och pedagogisk erfarenhet som krävs enligt förordningen. Under inspektionsperioden har en ny rektor, som uppfyller förordningens krav, anställts för halvtidstjänstgöring vid skolan.

Endast tre av skolans 15 undervisande lärare är behöriga gymnasielärare. Skolverket bedömer att rekrytering av behöriga lärare samt pedagogisk- och metodisk fortbildning av ej behöriga lärare bör ges högsta prioritet.

Modellen med lektionspass på tre timmar ger elever och lärare bra förutsättningar att arbeta sammanhängande med aktuella arbetsområden. Vid inspektionsbesöket sågs goda exempel på lektioner där lärare och elever samplanerade arbetsområden och kurser.

Andelen elever som inte nått målen i olika kurser är hög. Skolans strävan efter att finna former för stöd till dessa elever måste intensifieras.

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ skollagen om lärarbehörighet och anställningsvillkor, som enligt 9 kap. 16b § skollagen gäller för fristående gymnasieskolor, medger att den som inte är behörig ändå anställs utan tidsbegränsning. För detta krävs dock att ett antal villkor är uppfyllda, bland annat att det saknas behöriga sökande. Detta är en bedömning som måste göras för varje fristående skola för sig. Något utrymme för att ge en ”lokal behörighet” som gäller inom en utbildningskoncern eller ett utbildningsföretag med fristående skolor på flera olika orter finns inte enligt Skolverkets bedömning.

Sammanfattningsvis bedömer dock Skolverket att John Bauergymnasiet i Östersund i övrigt uppfyller författningarnas krav på att skolan skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar gymnasieskolans.

4 Allmänna mål och värdegrund

4.1 Skolans mål och värdegrund

John Bauergymnasiet i Östersund har redovisat en lokal skol- och arbetsplan som beskriver arbetssätt, värdegrund och elevens ansvar.

Den lokala arbetsplanen är framförallt en konkretisering av den värdegrund på vilken skolan skall vila. Några nyckelord i arbetsplanen är effektiv och flexibel organi-

sation samt grundläggande demokratiska värderingar. Lärarens viktigaste uppgift är att skapa förutsättningar för elevens kunskapstillväxt. Eleven skall utveckla sin samarbetsförmåga, sin fantasi, sina känslor, sin kreativitet och sitt kritiska tänkande. I skolan läggs grunden för ett livslångt lärande.

4.2 Skolans arbete mot kränkande behandling och för jämställdhet

Skolan har en handlingsplan, benämnd "Handlingsplan mot mobbning och kränkande särbehandling" och en beredskapsplan för krissituationer. Skolan har också ett dokument för skolans ordningsregler samt ett dokument för skolans hälsoprofil. Hälsoprofilen grundar sig på John Bauergymnasiernas uttalade hälsoperspektiv, det s.k. salutogena synsättet på hälsa.

De två första veckorna arbetar årskurs ett mycket med frågor om hur eleverna skall vara mot varandra. Rektorn och lärarna rör sig ofta ute bland eleverna. Enligt rektorn, lärarna och eleverna har skolan inte haft några större problem med kränkande behandling.

Även om det är en stor övervikt av pojkar på skolan, känner sig intervjuade flickor respekterade och menar sig ha samma möjligheter som pojkarna att göra sig gällande.

4.3 Elevernas ansvar och inflytande

Intervjuade elever upplever att de har unga lärare som är lätta att prata med och som har en bra inställning. Eleverna anser att lärarna är lyhörda och intresserade av att möta elevernas önskemål när det gäller innehåll och utformning av undervisningen. Det råder ett öppet diskussionsklimat mellan elever och lärare och stämningen är god. Skolans arbetsplan uppger att elevernas studieutveckling regelbundet skall utvärderas och följas upp. Eleverna gör kurs- och läsårsutvärderingar, där bland annat ämnena och lärarnas kompetens utvärderas. I utvärderingen för läsåret 2003/04 fick lärarna genomgående höga värden både vad gäller ämneskompetens och pedagogisk förmåga.

Elevrådet har haft vissa svårigheter att komma igång med arbetet och intresset för arbetet med det formella elevinflytandet i form av klassråd och elevråd är lågt bland eleverna. Skolans rektor har stöttat elevrådet och hjälpt elevrådet att driva frågor.

Elevrådet disponerar 30 000 kr innevarande läsår för trivselsaktiviteter. Från summan tas kostnader för att åtgärda skadegörelse som eleverna har åsamkat.

Elevrådet kommer inom kort att få en heldagsutbildning om demokratifrågor och mötesteknik.

De elevrådsrepresentanter som inspektörerna träffade framförde synpunkter på att stolarna i klassrummen är mycket obekväma och att det är viktigt med bekväma arbetsstolar, eftersom eleverna sitter långa perioder framför sina datorer. Skolan har inget elevskyddsombud.

Under inspektionens gång har huvudmannen inkommit till Skolverket med uppgifter om att eventuell läxläsning eller påkallat skolarbete med datorn som arbetsredskap skall ske i skolans lokaler mellan kl. 15 00 och 17 00.

4.4 Allsidighet och saklighet i undervisningen

Skolan följer läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) och de nationella kursplanerna. Vid inspektionstillfället kunde konstateras att skolan har läroböcker av samma slag och standard som i kommunala skolor.

4.5 Elever i behov av särskilt stöd

Mentorn har en viktig roll när det gäller att bedöma hur det går för eleverna och om de har behov av särskilt stöd i ett eller flera ämnen.

Elever och lärare anser att de långa lektionspassen möjliggör för lärarna att till viss del ge stöd till elever inom undervisningsgruppens ram på ordinarie lektionstid. Möjlighet till stöd finns också att få efter skoltid, vilket eleverna sällan utnyttjar. Intervjuade elever anser att elever får det stöd de behöver men att det läggs ett stort ansvar på dem själva att be om stöd.

Elevvårdskonferenser genomförs och åtgärdsprogram upprättas för elever som har svårigheter i skolarbetet. Under inspektionen framkom att en elev i behov av stora stödåtgärder saknade åtgärdsprogram.

Den mall för åtgärdsprogram som finns för John Bauergymnasierna används inte och var inte känd bland personalen vid inspektionstillfället.

Enligt redovisningen av skolans arbetssätt tillämpas individuell studietakt, vilket kan innebära att vissa elever avslutar kursen tidigare än planerat och att andra elever behöver längre tid. För elever som efter avslutad kurs inte har uppnått ett godkänt betyg, upprättas åtgärdsplan och eleverna ges möjlighet att fortsätta kurserna upp till 30 procent av kurstiden för att uppnå betyget Godkänd.

4.6 Skolans kontakt med hem, samhälle och arbetsliv

Varje elev har en mentor. Mentorn har huvudansvar för en grupp på 20-25 elever. Mentorn träffar eleven i början och i slutet av varje termin i ett särskilt mentorsamtal. I det första samtalet diskuteras målen för läsåret, vilka ambitioner eleven har och betygs- och bedömningskriterier. Vid övriga samtal redogör mentorn, med stöd av information från kursansvariga lärare, för studiesituationen i varje kurs som eleven läser. Man diskuterar också fortsatta studier utifrån den individuella utvecklingsplanen. Föräldrar inbjuds skriftligt att delta i mentorssamtalen. Enligt elever och föräldrar fungerar mentorssamtalen bra. Intervjuade föräldrar var mycket nöjda med informationen från skolan.

Skolan anordnar föräldramöten och öppet hus.

Skolan har kontakter med samhälle och arbetsliv genom APU.

4.7 Bedömning

Skolan har som framgår av utredningen bestämt att eleverna förväntas läsa läxor eller utföra annat skolarbete där datorn används som arbetsredskap i skolans lokaler efter ordinarie skoldags slut. Läroplanen betonar att eleven skall ta personligt ansvar för sina studier. Även John Bauerkonceptet betonar vikten av elevens eget ansvarstagande i utbildningen. Huvudmannen har också utarbetat riktlinjer för vad som gäller vid skolarbete i hemmet som förutsätter användning av skolans datorer. Även om det inte finns några bestämmelser som reglerar skoldagens längd vid en fristående gymnasieskola, är det normala att eleven avgör var och när läxläsning skall äga rum. Om en fristående skola avser att ha "obligatorisk" läxläsning i skolans lokaler efter skoldagens slut måste skolan tydliggöra detta i sin information inför valet till skolan.

Åtgärdsprogram hade vid inspektionstillfället ej utarbetats för en elev med stora behov av särskilda stödinsatser. Åtgärdsprogramarbetet för elever i behov av stöd är ej enhetligt och den mall för åtgärdsprogram som finns vid skolan var vid inspektionstillfället inte känd bland personalen.

Skolverket bedömer att John Bauergymnasiet i Östersund inte svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller inom det offentliga skolväsendet.

5 Skolans kvalitetsarbete

5.1 Skolans arbete med kvalitetsfrågor

Skolan följer upp övergripande mål i skolplanen och den lokala arbetsplanen via en gemensam elevenkät för John Bauergymnasierna. Arbetet i kurserna följs upp och utvärderas med en kursutvärdering som har en kursspecifik del styrd av läraren och en gemensam del styrd av skolledningen.

Skolverket har tagit del av den årskursutvärdering som eleverna gjorde för läsåret 2003/04. Utvärderingen omfattar organisation, skolledning, utrustning och undervisning. Lärarna får genomgående höga värden när det gäller ämneskunskaper och engagemang.

5.2 Skolans kvalitetsredovisning

Den kvalitetsredovisning som skickats in till Skolverket har huvudsakligen upprättats centralt av huvudmannens verksamhetscontroller. Utöver sammanställningen av resultaten på de nationella ämnesproven innehåller kvalitetsredovisningen endast två delar som är specifika för John Bauergymnasiet i Östersund. Kvalitetsredovisningen är för övrigt huvudsakligen identisk med de kvalitetsredovisningar som Skolverket tagit del av i samband med inspektionen av Novums övriga John Bauergymnasier.

Kvalitetsredovisningen innehåller endast i begränsad omfattning en redogörelse för i vilken mån de nationella målen för gymnasieskolan uppnåtts. De åtgärder som

redovisas i kvalitetsredovisningen är allmänt hållna och oftast svåra att specifikt hänföra till verksamheten i Östersund.

5.3 Bedömning

Skolverket bedömer att arbetet kvalitetsredovisningen på John Bauergymnasiet i Östersund behöver utvecklas och att den befintliga kvalitetsredovisningen med knapphet uppfyller kraven i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.

Rättslig reglering

Fristående gymnasieskolor regleras i 9 kap. skollagen. I 8 § anges vad som krävs för att bli berättigad till bidrag:

"Om en fristående skola lämnar utbildning som ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan skall förmedla på nationella eller specialutformade program, skall Statens skolverk förklara skolan berättigad till bidrag som avses i 8 a § i fråga om utbildningen. Förklaring får dock lämnas endast om

1. skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet,

2. huvudmannen för skolan har förutsättningar att bedriva verksamhet i enlighet med ovan angivna villkor,

3. skolan står öppen för alla ungdomar som har rätt till motsvarande utbildning i gymnasieskolan enligt denna lag, med undantag för sådana ungdomar vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan,

4. skolan för undervisningen använder lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, och

5. skolan uppfyller de ytterligare villkor som regeringen föreskriver i fråga om utbildningen vid fristående skolor och om antagningen till och ledningen av sådana skolor."

Regeringen föreskriver sådana ytterligare villkor som omnämns i lagen ovan i förordningen (1996:1206) om fristående skolor.

Enligt 1 kap. 2 a § skollagen skall skolan på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Vidare finns en hänvisning till bestämmelserna i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om skyldigheten att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd.

Enligt 9 kap. 10 § skollagen skall utbildningen vid fristående gymnasieskolor vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser.

Enligt 9 kap. 16 b § skollagen gäller bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ skollagen om behörighet och anställningsvillkor även för fristående gymnasieskolor och gymnasiesärskolor.

Enligt 14 kap. 7 a § skollagen skall skolan för elever i sådana fristående skolor som avses i 9 kap. erbjuda skolhälsovård som motsvarar den som ges inom motsvarande skolförhållanden inom det offentliga skolväsendet.

En fristående skola skall dessutom årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning enligt förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.